

RE-CITY

PLATAFORMA INTERNACIONAL
PER A LA SOSTENIBILITAT SOCIAL

09/19

RELATORIES FEM FRONT AL CANVI CLIMÀTIC

“INNOVACIÓ CLIMÀTICA: REPENSAR-HO TOT”

SESSIÓ AMB **KIRSTEN DUNLOP.**

INNOVACIÓ CLIMÀTICA: REPENSAR-HO TOT

Ponent convidada: Dra. Kirsten Dunlop, consellera delegada d’EIT Climate-KIC (Knowledge and Innovation Community), Amsterdam

Índex

Biografia	3
Resum	4
Innovació climàtica: reimaginar-ho tot	5
Reflexions sobre els 10 anys de la Climate-KIC	7
1. Centrar-se en els sistemes que cal canviar	7
2. Evitar el plantejament d’una proposta única i optar per diverses propostes interconnectades	8
3. Facilitar un entorn per a l’experimentació a les ciutats (<i>learning by doing</i>)	9
4. Participar en xarxes ciutadanes i establir noves connexions	10
5. Cercar un equilibri en la tensió entre l’esfera global i la local	10
6. Incubar una oferta de nous negocis emprenedors i accelerar-los	11
7. Trobar la demanda d’inversors per a empreses “obertes a la inversió”	11
8. La sostenibilitat com el propòsit i la intenció del sistema financer	11
9. Reformular la narrativa del canvi climàtic: de “suprimir alguna cosa” a oferir oportunitats	12
10. El paper dels mitjans per promoure la sensibilització	12
Observacions finals	13
Bibliografia	14

Aquesta relatoria és una síntesi del debat tingut amb la Dra. Kirsten Dunlop en el marc del cicle de conferències titulat “Fem front al canvi climàtic”, organitzat per la Fundació Catalunya Europa en el marc del projecte *Re-City*. Aquesta sessió, titulada “**Innovació climàtica: repensar-ho tot**”, va consistir en una conferència pública, un seminari i un dinar-col·loqui que va aplegar personalitats dels sectors econòmic, social, polític i empresarial de Catalunya. Les activitats esmentades van tenir lloc a la Fundació Antoni Tàpies de Barcelona el maig del 2019. La disposició dels continguts d’aquest informe és temàtica i no reproduceix l’ordre en què la Dra. Dunlop va presentar els temes. El cicle de conferències “Fem front al canvi climàtic” es desenvolupa en col·laboració amb el BBVA, la Generalitat de Catalunya, l’Àrea Metropolitana de Barcelona i l’Ajuntament de Barcelona.

Biografia

La Dra. Kirsten Dunlop és consellera delegada d'EIT Climate-KIC (Knowledge and Innovation Community) des del 2017. Climate-KIC és l'associació públicoprivada més gran de la Unió Europea (UE) centrada en el canvi climàtic a través de la innovació per tal d'assolir una profunda descarbonització a totes les ciutats, abordant els usos del sòl, l'agricultura i la producció industrial, i garantint-ne el finançament. Dunlop parla amb claredat i amb determinació sobre el canvi transformacional que es necessita per crear efectivament una cultura col·laborativa de la innovació que pugui portar-nos al món en què tots volem viure.

Dunlop, de nacionalitat britànica-australiana, té un doctorat en història cultural sobre el vincle de la retòrica i l'arquitectura en la construcció de les ciutats italianes medievals i renaixentistes. És especialista en aprenentatge basat en l'experiència i un exponent permanent de pensament i pràctica multidisciplinaris. La seva carrera professional abasta els àmbits de l'acadèmia, la consultoria, la banca, les assegurances, l'estratègia, el disseny, la innovació i el lideratge a Europa, Austràlia i l'Amèrica del Nord.

Abans d'incorporar-se a Climate-KIC, fou directora general executiva d'Innovació Estratègica de Suncorp durant quatre anys. Suncorp es un conglomerat australià de serveis financers, soci des de fa molt temps de Climate-KIC i membre de la plataforma global d'informació sobre el risc climàtic OASIS. A Suncorp, Dunlop va crear i dirigir un departament específic dedicat a gestionar i a donar resposta al risc estratègic a través de la innovació, transformant els models industrial i de negocis des de dintre. Com a part de la seva tasca, va acomplir una labor decisiva per a la creació de Climate-KIC Austràlia, inspirada en el model europeu.

Abans de Suncorp, Dunlop havia treballat a KPMG com a directora de Cultura, Lideratge i Aprenentatge (Austràlia, 2012); a Second Road com a directora de Lideratge i Aprenentatge (Austràlia, 2011-2012); a l'Acadèmia d'Innovació d'Assicurazioni Generali del Grup Generali promovent reflexions pròpies en les àrees de la gestió del risc estratègic, la innovació estratègica, el desenvolupament del lideratge estratègic i el canvi cultural (Itàlia, 2005-2010); a UniCredit, on va dissenyar una nova Acadèmia de Gestió i Banca (Regne Unit, 2004), i a Newton Management Innovation, com a consultora de desenvolupament del lideratge (Itàlia, 2000-2003).

Les tasques d'assessoria fins avui han inclòs el Consell Assessor Europeu d'Assegurances d'IBM, el Consell Assessor de la Credit Suisse Business School, el Consell Assessor de Schering Plough, el Comitè Científic del Learning Lab de la Universitat de Bicocca i la direcció no executiva del consell de Traity.com. Les seves publicacions inclouen l'estudi d'un cas sobre la creació del departament d'Innovació Estratègica a Suncorp Personal Insurance a *The Routledge Companion to Strategic Risk Management* (Routledge, 2016).

Resum

Mantenir l'increment de la temperatura de la Terra per sota dels 1,5°C, com reclamava urgentment el darrer Informe de l'IPCC, i tendir cap a una societat inclusiva i resilient al canvi climàtic, amb una economia circular i d'emissions zero net l'any 2050, requereix dur a terme uns canvis sense precedents: una nova dinàmica social, noves formes de fer negocis, nous fluxos de capital, noves polítiques, nous models econòmics i noves maneres de viure. Així és com la Climate-KIC (*Knowledge and Innovation Community*) de l'Institut Europeu d'Innovació i Tecnologia (EIT), l'associació públicoprivada més gran de la UE que aborda el canvi climàtic a través de la innovació, ha concebut encarar aquests reptes planetaris.

La Dra. Kirsten Dunlop, consellera delegada d'EIT Climate-KIC, va afirmar que fixar el 2050 com la data límit per assolir una reducció del 100 % de les emissions a Europa senzillament és massa poc i arriba massa tard. Va assenyalar que si Europa vol contribuir tal com ho hauria de fer, s'hauria de descarbonitzar l'any 2035 o el 2040. Això requereix incrementar substancialment les accions que s'estan fent ara mateix. En segon lloc, va indicar que ningú no sap del cert com és una economia circular d'emissions zero net: encara que se'n parla, no hi ha demostracions pràctiques de què és, com finançar-la, com beneficiar-se'n, com dissenyar els fluxos dels seus processos i com garantir que continuen essent alhora globals i locals. També va criticar el fet que sistemàticament s'hagin prioritzat la mitigació i la descarbonització per davant de l'adaptació quan, de fet, és un continu important: una porta a les altres. Finalment, va assenyalar que, per bé que s'ha invertit un capital notable en innovació, encara no porta a un canvi estructural transformador. La conclusió principal de les reflexions de Dunlop fou que, per assolir realment un canvi estructural transformador, cal allunyar-se de les solucions incrementals que confien massa en la tecnologia, i tendir més aviat a les innovacions sistèmiques transformadores i disruptives, i als mecanismes adequats per estendre-les amb vista a canviar tot el sistema socioeconòmic. Per assolir-ho, Dunlop va destacar la importància d'habilitar espais a les ciutats per a l'experimentació a través de proves pilot i tests, de reformular la narrativa sobre el canvi climàtic presentant iniciatives positives relacionades amb el clima, i la rellevància dels mitjans per tal de promoure el canvi cultural necessari.

Innovació climàtica: repensar-ho tot

L'[EIT Climate-KIC](https://www.climate-kic.org/)¹ és una [comunitat de coneixement i innovació](https://eit.europa.eu/our-communities/eit-innovation-communities) (KIC),² que treballa per accelerar la transició cap a l'economia de zero emissions de carboni. Creada i finançada per l'[Institut Europeu d'Innovació i Tecnologia](https://eit.europa.eu/) (EIT)³ l'any 2010, Climate-KIC identifica i fomenta la innovació que ajuda la societat a mitigar el canvi climàtic i a adaptar-s'hi.

L'EIT és un organisme de la UE creat l'any 2008 per reforçar la seva capacitat per innovar i competir amb els Estats Units –especialment amb el repte de la comercialització i la innovació. L'EIT forma part de l'[Horizon 2020](https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en),⁴ el Programa Marc de la UE per a la Recerca i la Innovació.

Les KIC són associacions que apleguen i potencien les accions de cooperació entre les empreses (incloent-hi les pimes), els centres de recerca i les universitats per crear xarxes d'expertesa per poder desenvolupar productes, serveis i sistemes innovadors, portar-los al mercat i estendre'ls perquè tinguin més impacte. Incloent-hi la Climate-KIC, actualment hi ha vuit comunitats d'innovació i cadascuna se centra en un repte social diferent.

Responent a la pregunta de si es podria definir el paper d'aquesta organització com una forma d'aliança publicoprivada, Dunlop va assenyalar que la Climate-KIC és una associació publicoprivada en la mesura que aplega organitzacions de tots dos sectors, que coexisteixen i aprenen les unes de les altres. La Climate-KIC ofereix mecanismes de concessió d'ajudes a través de l'Institut Europeu d'Innovació i Tecnologia que no exigeixen cap rendiment econòmic; per tant, és finançada pels contribuents. Segons Dunlop, el deure de vigilància de la Climate-KIC és assegurar-se que el finançament va a parar allà on és necessari. Per tant, no s'estructura en línies públiques / privades, sinó “en la línia de la intel·ligència col·lectiva, la demanda i la resolució de problemes”. Essencialment, se centra en la reflexió com a comunitat i en el canvi radical a través de la innovació.

La visió de la Climate-KIC és assolir una societat pròspera, inclusiva i resilient al clima, amb una economia circular i d'emissions zero net l'any 2050. Dunlop va assenyalar que l'objectiu del 2050 per reduir al 100 % les emissions a Europa és massa poc i arriba massa tard. I va afegir que si Europa vol contribuir tal com ho hauria de fer, en el context de les restriccions planetàries, s'hauria de descarbonitzar l'any 2035 o el 2040. Això requereix incrementar substancialment les accions que s'estan fent ara mateix.

¹ <https://www.climate-kic.org/>

² <https://eit.europa.eu/our-communities/eit-innovation-communities>

³ <https://eit.europa.eu/>

⁴ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en>

En segon lloc, va indicar que ningú no sap del cert com és una economia circular de zero emissions. Actualment, no hi ha demostracions pràctiques de què és, com finançar-la, com beneficiar-se'n, com dissenyar els fluxos dels seus processos i com garantir que continuen essent alhora globals i locals. També va criticar el fet que s'hagin prioritzat sistemàticament la mitigació i la descarbonització per davant de l'adaptació quan, de fet, és un continu important: una porta a les altres. Finalment, va assenyalar que, per bé que s'ha invertit un capital notable en innovació, encara no porta a un canvi estructural transformador.

Dunlop va subratllar que, com que les emissions encara van augmentant, el moment d'actuar és ara. Va esmentar que suposaria un cost de prop del 2,5 % del PIB global emprendre les reformes estructurals necessàries, però també va insistir que hi havia una oportunitat de negoci de 26 bilions de dòlars arran d'una revolució industrial que tindria un disseny fonamentalment diferent de com s'han desenvolupat la indústria i l'economia en el passat. Aquesta revolució requeriria distribució, democratització, participació i cocreació. Dunlop va insistir en la necessitat de reconsiderar la situació com una oportunitat –considerant-ne els aspectes positius, com ara compartir un aire més net i uns carrers més verds, tenir l'oportunitat de viure en comunitat i disposar d'aigua per nedar–, més que com una revolució que se'ns emporta alguna cosa, com el nostre cotxe o la carn.

Pel que fa al paper de la UE en aquesta transformació, Dunlop va sostenir que cal donar lideratge al canvi climàtic, però va admetre que existeixen tensions sobre qui es beneficia realment de les accions que s'adopten. Va descriure el lideratge de la UE, que es basa en la capacitat d'entendre la governança culturalment diversa dins el projecte de pau de la UE, que en darrera instància es fonamenta en les narratives de cultures diferents que s'ajunten. Per Dunlop, aquest és un avantatge competitiu que s'ha d'aprofitar.

Això la va portar a preguntar-se com es pot redirigir la innovació de manera que promogui un canvi transformacional, a través de l'establiment d'uns reptes radicals. Es va referir al text de John Maynard Keynes titulat *How to Pay for a the War* [“Com pagar la guerra”], de l'any 1940, en què subratllava la necessitat de deixar de pensar a quadrar els comptes i centrar-se en el repte més gran que calia resoldre llavors, destinant-hi totes les energies, i el finançament ja vindria després.

Recentment, la Climate-KIC ha decidit canviar el seu model d'innovació i no centrar-se únicament en la tecnologia. Segons Dunlop, el motiu més decisiu d'aquest ajustament és entendre que si es pretén trobar una solució al canvi climàtic, cal un canvi de sistema, més que aplicar-hi solucions singulars. Cal adaptar la manera en què la innovació impulsa la transformació, centrant-se en les interfícies i en les relacions complexes per aconseguir transformar tots els sistemes. Segons Dunlop, la innovació que Europa necessita consisteix en un “canvi transformacional no lineal i disruptiu en les relacions que establim amb l'energia, l'aigua, els residus, la mobilitat, les infraestructures, els

aliments, etc.” Sosté que el model consistent a cercar solucions puntuals no ha funcionat, per la qual cosa la Climate-KIC ha elaborat un prototip per a una nova manera d’innovar.

Reflexions sobre els 10 anys de la Climate-KIC

A continuació, s’enumeren algunes de les bones pràctiques per catalitzar la innovació climàtica sistèmica que Dunlop proposa:⁵

1. Centrar-se en els sistemes que cal canviar

La Climate-KIC ha identificat **les ciutats, l’ús del sòl i la fabricació com els tres sistemes més importants** que, si es desencadenés el canvi en massa i es reduïssin les emissions, tindrien més potencial per fer realitat una societat resilient al clima i una economia de zero emissions.

Les ciutats consumeixen el 75 % dels recursos naturals del món, produeixen la meitat dels residus del planeta i generen entre el 60 i el 80 % de les emissions globals de gasos amb efecte d’hivernacle. Els experts en [transicions urbanes](#)⁶ de l’EIT Climate-KIC assessoren les ciutats i els districtes sobre la millor manera de transformar els entorns urbans en àrees urbanes descarbonitzades i resilients al clima enverdint la ciutat i optant per una mobilitat més neta, entre altres coses. També duen a terme un projecte d’agermanament de ciutats que cerca combinar els llocs on hi ha oportunitats d’inversió per a les ciutats que les ajudin a posar-se a disposició dels mercats, i els llocs on hi ha projectes que es podrien convertir en possibles paquets d’inversió. Això està relacionat amb la necessitat de facilitar projectes oberts a la inversió.

L’agricultura, l’explotació forestal i altres usos del sòl representen el 24 % de les emissions globals de gasos amb efecte d’hivernacle. Calen enfocaments integrals sobre l’ús del sòl, que connectin els àmbits urbà i rural, i apleguin els *stakeholders* al voltant de la cadena de valor. Com a exemple, duen a terme el [programa WiNnERS](#),⁷ que consisteix en un servei climàtic que fa servir l’aprenentatge automàtic (*machine learning*) per crear una informació consistent sobre el risc climàtic per a les reassurances i les garanties de crèdit, la qual cosa permet als bancs concedir préstecs a petits propietaris que mai abans no havien pogut accedir a crèdits. Aquesta iniciativa d’agricultura intel·ligent sobre el clima també ajuda a garantir que tant els petits agricultors com els grans productors puguin prendre millors decisions, millorar la productivitat i reduir la petjada de carboni. N’és un exemple l’ajuda que s’ofereix als petits proveïdors africans de supermercats europeus, que estan molt poc capacitats per sostenir el risc que suposen els fenòmens meteorològics extrems. Aquest projecte els

⁵ <https://www.climate-kic.org/who-we-are/making-an-impact>

⁶ <https://www.climate-kic.org/areas-of-focus/urban-transitions-2/overview>

⁷ <http://www.winners-project.org>

proporciona una línia de crèdit i informació dels satèl·lits europeus sobre la disponibilitat d'aigua, les possibilitats de plantacions, etc. La idea és, en darrera instància, crear un sistema d'innovació oberta per compartir coneixement, que faci que el subministrament d'aliments sigui bastant més estable i, de resultes d'això, promoure el canvi a diverses esferes.

Finalment, les emissions industrials representen el 30 % de les emissions totals globals de gasos amb efecte d'hivernacle. Aquestes provenen principalment del processament de materials de la indústria metal·lúrgica i química, en què és més gran la demanda dels sectors automobilístic, dels electrodomèstics i de l'electrònica. Treballant conjuntament amb *partners* molt diversos, tant del món de l'empresa com de l'àmbit acadèmic, la [Climate-KIC](#)⁸ pretén passar-se a l'economia circular, per tal de transformar la producció dels materials més emissors amb vista a reduir les emissions de la cadena de valor, i fer que les regions intensives en emissions de carboni esdevinguin un punt d'innovació per assolir les zero emissions. Un projecte que compta amb el suport de la Climate-KIC cerca utilitzar les tecnologies frigorífiques i de refrigeració dels supermercats per modificar la relació entre la quantitat de menjar que es malbarata i la quantitat de despesa energètica produïda en refrigerar, cosa que il·lustra que es poden abordar simultàniament diversos àmbits.

2. Evitar el plantejament d'una proposta única i optar per diverses propostes interconnectades

Dunlop creu que el repte principal, en aquest cas, és treballar fent marxa enrere a partir del problema; centrar-se en totes les qüestions interconnectades que s'han de modificar col·lectivament per tal d'assolir un canvi sistèmic, i crear ciutats resilents i verdes cap al 2030-2035. En altres paraules, no centrar-se simplement en problemes i solucions concrets, tal com hem esmentat més amunt (per exemple, si els ciutadans tenen o no vehicles elèctrics), sinó en tots i cadascun dels aspectes relatius a aquest tema i com dissenyar un programa d'innovació amb aquesta finalitat, de manera que s'assoleixi el canvi per mitjà de sistemes, i abordar altres qüestions en paral·lel.

S'impulsen iniciatives globals, com la [Climate Launch Pad](#) o “plataforma de llançament climàtica”,⁹ que cerca obrir portes d'accés a aquelles persones que vulguin descobrir com poden acomplir un paper d'emprenedors o d'innovadors. Aquesta plataforma les connecta amb altres persones i els proposa que treballin en alguna cosa, de manera que es puguin integrar en el sistema d'innovació de tot Europa. Dunlop també va esmentar la [climató de Climate KIC](#),¹⁰ un altre exemple del tipus de moviment global que s'està desenvolupant. Es tracta d'una hackatò de 24 hores que s'esdevé a l'octubre, literalment

⁸ <https://www.climate-kic.org/areas-of-focus/sustainable-production-systems/our-initiatives/>

⁹ <https://climatelaunchpad.org/>

¹⁰ <https://climathon.climate-kic.org/>

arreu del món, en què més de 100 ciutats plantegen un repte a la seva població local, que ha d'abordar aportant idees i solucions. La Climate-KIC es compromet a fer el seguiment d'aquestes idees i a donar-hi suport, i a connectar-les amb altres persones.

3. Facilitar un entorn per a l'experimentació a les ciutats (*learning by doing*)

Dunlop va proposar **habilitar espais a les ciutats per a l'experimentació fent proves pilot i tests**. La ciutat aprèn a partir d'aquestes proves, observant-ne el canvi, i readapta els seus plantejaments com a resposta als coneixements adquirits. Aquest aprenentatge basat en l'experiència (*learning by doing*) a les ciutats, en què viu el 70 % de la població mundial, permet fer unes demostracions més profundes, visibles i a gran escala. Basant-se en aquest punt, Dunlop va assenyalar que les ciutats són els “actius bloquejats” del futur. Per exemple, hi ha ciutats massa a prop de zones inundables, ciutats amb infraestructures que simplement no resistiran una calor de 40 a 50 graus, que no estan dissenyades per fer front a emergències hídriques, que no estan concebudes per acollir les grans densitats de població que fugen dels pitjors desastres, etc. En definitiva, mentre, d'una banda, les ciutats són la concentració més gran de risc, d'altra banda també són la font més gran d'esperança per dur a terme el canvi.

La Climate-KIC ha començat a estendre invitacions a diversos *partners* per tal de treballar amb ells. Fins ara, això l'ha portat a treballar amb el port de València i amb Mondragón, i també amb Amsterdam, Hèlsinki i altres ciutats. D'aquesta manera, pretén dissenyar la innovació entenent la naturalesa no lineal i no mecànica del canvi, la seva imprevisibilitat i volatilitat, especialment quan el comportament humà necessita canviar.

Es va seleccionar **Mondragón** per ser una de les cooperatives globals més reeixides i amb més futur i perquè aplega una sèrie d'indústries manufactureres intensives en emissions de carboni que hauran de canviar els seus models. Per Dunlop, Mondragón és un cas interessant de col·lectivisme polític, que podria oferir algunes pautes sobre què cal fer políticament: un exemple de disseny de govern cooperatiu que permet treballar amb els recursos d'una manera circular i compartida. I, per bé que va reconèixer que aquest cas és bastant únic i molt difícil de replicar, va assenyalar que determinats aspectes seus es podrien exportar a altres sistemes “per tenir una idea de la mecànica del govern multicèntric”. La Climate-KIC té previst de treballar amb Mondragón en la iniciativa [Demostracions Profundes](#)¹¹ de canvi, en el marc de la seva estratègia 2019-2022. Demostracions Profundes estudia exemples de canvis possibles a nivell de tots els sistemes i, en aquest sentit, Mondragón forma part d'un grup de regions d'Europa que depenen del carbó i de la indústria pesada ([Climate-KIC](#), 2019).

¹¹ <https://www.climate-kic.org/programmes/deep-demonstrations/>

Per Dunlop, els ports són també unes zones de transició interessants per descarbonitzar instal·lacions senceres, perquè permeten remuntar cadenes de subministrament senceres –aquesta és una àrea fonamental en què Climate-KIC espera treballar amb **València** en el futur. N'és un exemple [Navlandis ZBox](#),¹² un contenidor de transport que quan està buit es pot plegar. Ocupa bastant menys espai que un contenidor regular i resol el problema dels contenidors buits, que representen més del 25 % del trànsit marítim, i això comporta una reducció de les emissions de CO₂ del transport i una reducció dels costos ([Climate-KIC Spain](#), 2017). Els *partners* de la Climate-KIC a València són la Fundació Valenciaport i la Universitat de València. La Fundació Valenciaport participa en el projecte *Susports - Delivering Sustainable Energy Solutions to Ports*, finançat per la Climate-KIC. A més, València va acollir una climató l'octubre del 2019, que es va centrar a analitzar on es podria capturar CO₂ al port de València.

Dunlop va afegir que, per bé que era molt útil proporcionar eines i una plataforma per trobar solucions, no n'hi havia prou amb això, i va insistir que les ciutats eren la nostra més gran esperança a l'hora d'aplicar sistemes totalment nous i sensibilitzar sobre la necessitat d'avançar en les qüestions energètiques modelant alternatives. Això inclou col·laboracions entre ciutats per compartir informació i capacitats, en què cada ciutat pugui oferir les seves pròpies circumstàncies per experimentar amb algun tema avinent.

4. Participar en xarxes ciutadanes i establir noves connexions

A Europa, hi ha una atenció creixent per l'intercanvi recíproc d'experiències amb altres regions del món que també aborden el canvi climàtic com un gran repte i una gran oportunitat. Dunlop va insistir que la innovació s'hauria de desplegar com a part d'un conjunt complex de molts factors impulsors del canvi i va advertir que seria impossible intentar canviar el món cadascú pel seu compte. Precisament per això, va subratllar la importància de les xarxes urbanes. La Climate-KIC treballa sempre que pot amb aliances, amb xarxes com la C40 i amb la *Global Covenant for Mayors*, que estableix intercanvis i promou l'accés recíproc entre les ciutats.

5. Cercar un equilibri en la tensió entre l'esfera global i la local

Dunlop va suggerir allunyar-se de la retòrica que totes les solucions s'han de poder escalar i començar a pensar en com compaginar els reptes i les oportunitats d'alguns indrets hiperlocals amb l'oportunitat d'aprendre del que estan fent els altres –agafant inspiració, idees, mètodes, tecnologies i cadenes de valor més enllà de les pròpies fronteres. Bàsicament, es tracta de mirar de combinar el fet d'actuar arreu d'Europa amb el fet de centrar-se en un indret concret, ja sigui una regió, una ciutat, un districte, una comunitat, els carrers del barri o els habitatges, amb vista a crear xarxes, més que focalitzar-se exclusivament en les oportunitats de negoci que siguin exportables.

---

¹² <https://www.navlandis.com/en/zbox-2/>

6. Incubar i accelerar nous negocis emprenedors

Dunlop creu que les acceleradores d'innovació haurien de canviar d'enfocament i, en comptes d'ajudar les *start-ups* a adquirir capital, ajudar-les a connectar i a treballar amb les ciutats, els governs o la indústria. I, si bé és un procés més llarg, més lent i més difícil, que requereix un cert grau de paciència, Dunlop considera que aquesta és un component important que finalment portarà la transformació. La Climate-KIC gestiona 32 acceleradores arreu d'Europa, cosa que la converteix en l'organisme accelerador de tecnologia neta més gran del món. Algunes d'aquestes acceleradores s'autogestionen. La resta són impulsades per *partners* de diferents ciutats i institucions.

7. Trobar inversors per a aquelles empreses que estiguin “obertes a la inversió”

Un dels blancs principals de les crítiques de Dunlop fou el món de les finances sostenibles, de les qual va dir que “mai no són allà on se les necessita i segueixen una trajectòria decebedora –són mediocres en les seves ambicions i gens inspiradores en les solucions que estan proposant actualment”. El Pla d'Acció de la Comissió Europea per a unes finances sostenibles, publicat l'any 2018, parlava d'un dèficit d'inversió anual a Europa de 180.000 milions d'euros, almenys fins al 2030. Dunlop va assenyalar que els inversors i les grans fortunes no estan tenint prou en compte l'abast del canvi climàtic –ni l'oportunitat que suposa– en les seves estratègies d'inversió per poder canviar-ne el curs. I va afegir que un obstacle immediat al desbloqueig del capital és que els inversors diuen que no existeixen prou models de negoci atractius ni idees innovadores que estiguin a punt per a invertir-hi.

La Climate-KIC també ha llançat un fons per ajudar els inversors interessats en solucions sostenibles a entendre el valor d'allò en què estan invertint. Fa servir un instrument de risc que ajuda els asseguradors a ponderar les externalitats reals i els riscos que hi ha en joc.

8. La sostenibilitat com a propòsit i intenció del sistema financer

En línia amb el punt anterior, Dunlop va parlar de la seva pròpia experiència laboral en el sector de la banca i de les assegurances, en què ha constatat que el sector financer havia estat fent negocis àmpliament amb si mateix, desconnectant-se de les necessitats financeres de l'economia real. Va argumentar que les definicions actuals de valor ens estaven recloent en uns sistemes insostenibles i, per tant, que calia canviar aquestes definicions de valor i connectar novament amb l'essència del sistema financer, fent que aquest sistema s'adonés que la sostenibilitat i el fet de ser “verd” no és una mera subcategoria d'un actiu, sinó més aviat el propòsit i la intenció de tot el sistema financer, pel que fa tant al risc com al flux de caixa.

Dunlop va admetre que això potser era demanar massa, però va insistir en el paper que podrien aconseguir els bancs. Es va referir concretament a diversos moments de les nostres vides i decisions en què els bancs tenen un paper important, com a l'hora de determinar si ens podem comprar un cotxe o no; aquests moments poden ser una oportunitat per als bancs per demanar als clients que es fixin en un conjunt divers d'indicadors de valor, actuant com a intermediaris i reformulant o redefinint què és realment un valor. Per Dunlop, és possible alliberar gran part del capital privat si comencem a dissenyar un nou sistema econòmic que sigui una combinació complexa de finances basades en la demanda i finances basades en l'oferta, i que valori les finances temporals.

9. Reformular la narrativa del canvi climàtic: de “suprimir alguna cosa” a oferir oportunitats

Com ja s'ha esmentat, Dunlop va assenyalar que, si bé es requereix un 2,5 % del PIB global per aconseguir els canvis estructurals necessaris per abordar el repte de la descarbonització als propers 12 anys (segons les conclusions de l'Informe especial de 2018 de l'IPCC sobre els impactes de l'escalfament global d'1,5 °C), també es presenten oportunitats de negoci a l'hora de dur a terme aquest canvi fonamental en la indústria i en l'economia. El valor de redissenyar les nostres societats i economies des d'ara i fins al 2030, fent-les més distribuïdes, democratitzades, participatives i cocreatives, s'ha xifrat en 26 bilions de dòlars a Europa –una oportunitat de negoci molt digna.

Això també brinda l'oportunitat de **reformular la narrativa i eliminar les barreres culturals històricament tan arrelades respecte a l'adopció d'iniciatives d'innovació en matèria climàtica**. Dunlop va posar l'exemple de la ciutat d'Amsterdam, que està adoptant aquesta narrativa a través d'iniciatives positives sobre el clima. Amsterdam s'ha centrat menys en el fet de suprimir els vehicles no elèctrics, la carn o l'accés al centre de la ciutat, per exemple, i associa més aviat la innovació amb el fet de proporcionar als ciutadans aire i aigua nets, uns espais públics més verds i la possibilitat de viure en comunitat.

10. El paper dels mitjans de comunicació per promoure la sensibilització

A més d'aquestes transformacions, Dunlop va destacar la rellevància dels mitjans de comunicació. Va assenyalar que aquests haurien de mostrar com va avançant la situació per tal d'incrementar la col·laboració social i promoure canvis culturals (com ara reduir el consum d'aigua, augmentar l'ús de les energies renovables, disminuir la degradació antropogènica dels ecosistemes, etc.).

Dunlop va reiterar la necessitat d'implicar la gent i de crear narratives que tinguin ressò, i va subratllar el paper de les arts visuals, dels mitjans i de la cultura per crear aquestes

narratives. Una de les àrees en què s'està centrant la Climate-KIC és la comunicació sobre el clima, que Dunlop considera que fins ara ha estat un desastre; concretament, va assenyalar que les comunicacions que oferien una imatge única del clima no havien estat gens reeixides i es va mostrar escèptica respecte a l'eficàcia dels anuncis que mostren imatges d'ossos polars i icebergs, per exemple. Creu que no són un mitjà efectiu per persuadir a comprar productes més sostenibles o comportar-se d'una manera més ecològica –potser algú exhibirà una resposta emocional davant la imatge d'un os polar, però això no el portarà a canviar d'hàbits, perquè prevaldran les preocupacions del dia a dia. En aquelles comunitats en què cal un canvi ràpid, com les comunitats mineres de carbó de Silèsia, les narratives s'haurien de construir en connexió amb aspectes que preocupin els miners.

També va subratllar la necessitat de mostrar l'alternativa a les activitats no sostenibles, per aconseguir, per exemple, que diverses generacions de persones abandonin la idea de la mineria del carbó o de la producció de fruita exòtica que requereix tanta aigua a Andalusia. Es tracta, en definitiva, de crear vies i narratives orientades a configurar alternatives junts, més que limitar-se a dir que el que fa la gent està molt malament.

En general, va insistir en la necessitat de modificar el pòsit de cinisme i de dubte per l'esperança, la creativitat i les noves possibilitats. I una manera de comunicar-ho podria ser que les comunitats que ja estan experimentant i introduint canvis a favor de la sostenibilitat puguin explicar les seves històries i siguin escoltades.

Observacions finals

Un dels missatges principals de Dunlop era reiterar la necessitat d'actuar ara i amb rapidesa. Va criticar la idea de trobar un “planeta B” quan se li va preguntar per la literatura que en parla i va insistir en la necessitat de salvar aquest planeta, amb la convicció que encara és possible aconseguir-ho. I, per bé que considerava que la inacció era desmoralitzadora, es va mostrar optimista sobre la capacitat de l'ésser humà d'aguitar la creativitat quan es veu pressionat.

Va posar l'exemple d'uns casos relacionats amb l'amiant, en què els demandants van portar els governs als tribunals al cap de trenta anys, amb proves que demostraven que eren coneixedors de la situació però no havien adoptat les decisions més adequades, la qual cosa va tenir greus conseqüències sobre la salut de les persones afectades. Per Dunlop, amb el canvi climàtic passa una cosa similar –hi ha una oportunitat a escala subnacional i existeixen determinats mecanismes financers per poder actuar ja ara. Aquest cop, les coses es poden fer d'una manera diferent.

Bibliografia

Ballabriga, A. (2019): “Debunking myths about sustainable finance”. Disponible a: <https://www.bbva.com/en/opinion/debunking-myths-about-sustainable-finance>

Climate-KIC (2019): *Deep Demonstrations of a Net-Zero Emissions, Resilient Future*. Disponible a: <https://www.climate-kic.org/wp-content/uploads/2019/04/EIT-Climate-KIC-Deep-Demonstrations.pdf>

Climate-KIC (s. d.): “Programmes – Deep Demonstrations”. Disponible a: <https://www.climate-kic.org/programmes/deep-demonstrations/>

Climate-KIC Spain (2017): “Navlandis, revolutionizes shipping with its Zbox folding container”. Data de publicació: 7 de juliol de 2017. Disponible a: <https://spain.climate-kic.org/en/news/navlandis-revolutionizes-shipping-with-its-zbox-folding-container/>

Climathon (2019): “Valencia Climathon, 25th October 2019”. Disponible a: <https://climathon.climate-kic.org/en/valencia>

Comissió Europea (s. d.): “Horizon 2020”. Disponible a: <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en>

EIT (s. d.): “Our communities – Knowledge and Innovation Communities”. Disponible a: <https://eit.europa.eu/our-communities/eit-innovation-communities>

EIT (s. d.): “Who we are – EIT at a glance”. Disponible a: <https://eit.europa.eu/who-we-are/eit-glance>

EU Technical Expert Group on Sustainable Finance (2019): *Report on Climate-related Disclosures*. Disponible a: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/190110-sustainable-finance-teg-report-climate-related-disclosures_en.pdf

FC4S (2019): *Shifting Gears: How the world’s leading financial centres are entering a new phase of strategic action on green and sustainable finance*. Disponible a: https://docs.wixstatic.com/ugd/eb1f0b_0787bfbd60f54deda3c80dae7490bb10.pdf

Global Commission on the Economy and Climate, The (2014): *Better Growth, Better Climate*. The New Climate Economy Report. Disponible a: https://newclimateeconomy.report/2014/wp-content/uploads/sites/2/2014/08/NCE-Global-Report_web.pdf

ICCA (2019): “EIT Climate-KIC”. Disponible a: <https://www.icca2019.org/eit-climate-kic>

Navlandis (s. d.): “ZBox”. Disponible a: <https://www.navlandis.com/en/zbox-2>

UNEP Inquiry (2017): *Accelerating Financial Centre Action on Sustainable Development. How International Cooperation Can Scale Up Green and Sustainable Finance.*

Desembre. Disponible a: [http://unepinquiry.org/wp-content/uploads/2017/12/Accelerating Financial Centre Action on Sustainable Development.pdf](http://unepinquiry.org/wp-content/uploads/2017/12/Accelerating_Financial_Centre_Action_on_Sustainable_Development.pdf)

UNEP Inquiry (2018): *Sustainable Finance Progress Report.* Disponible a:

[http://unepinquiry.org/wp-content/uploads/2019/03/Sustainable Finance Progress Report 2018.pdf](http://unepinquiry.org/wp-content/uploads/2019/03/Sustainable_Finance_Progress_Report_2018.pdf)

AMB LA COL-LABORACIÓ DE:

AMB EL SUPORT DE:

